

**ВІДТВОРЕННЯ СТИЛІСТИКИ ОРИГІНАЛУ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ
АНГЛОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ
(НА МАТЕРІАЛІ КОМЕДІЇ О. ВАЙЛДА «AN IDEAL HUSBAND»)**

**О. В. Коновалова, кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри теорії та практики перекладу Черкаського національного
університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)**

e-mail: naughty9039@vu.cdu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3296-5523>

**І. І. Могілей, старший викладач кафедри теорії та практики перекладу
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
(Черкаси, Україна)**

e-mail: irynamogiley@vu.cdu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3446-4087>

У статті досліджено засоби збереження стилістичного ресурсу оригіналу в українських перекладах творів англомовних авторів. Розглянуто й проаналізовано низку стилістичних засобів художнього зображення та їх відтворення в тексті українського перекладу комедії О. Вайлда «Ідеальний чоловік», виконаного О. Негребецьким. Стилiстичнi явища зафіксовано в конкретних контекстах, що зумовило їх пояснення й коментар у лексико-семантичній проєкції дослідження еквівалентності перекладеного твору. Прагматичний ресурс перекладацьких перетворень подано з метою визначення загальних особливостей представлення прагматичної інформації в текстах оригіналу й перекладу. Особливу увагу приділено специфіці перекладу драматичних творів, яку вирізняють за нюансами сценічного мовлення, авторських ремарок і зауважень, тонкощами відтворення мізансцен, збереженням загального прагматичного й комунікативного ефекту і жанровими характеристиками вікторіанської комедії. Стилiстичну картину перекладеного драматичного твору подано в контексті аналізу ключових (визначальних) рис прозаїчної і драматургічної творчості О. Вайлда, естетичних засад його ідіостилю. У літературно-поетичній парадигмі його творчого доробку приділено особливу увагу авторській манері, що зумовлено вимогами до стандартів художнього перекладу та перспективами подальших досліджень.

Ключові слова: еквівалентність стилістичних засобів, комунікативний ефект, прагматичний ресурс тексту перекладу, стилістичні фігури мовлення, стилістична семантика.

Актуальність. Збереження стилістичного балансу оригінального художнього твору та його перекладу породжує відповідну проблематику аналізування цього явища й потребує оновлених методик і підходів до досліджень стилістичних засобів в аспекті відтворення загального прагматичного ефекту перекладів художніх літературних текстів. На сьогодні прагматичним виявам стилістичних відповідників у термінах художнього перекладу приділено не досить багато уваги, тому саме в їх аналізі й полягає перспектива подальших перекладознавчих розвідок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Створенню комунікативно релевантних, прагматично збалансованих текстів перекладу присвячено увагу численних дослідників природи стилістичних засобів та їхніх функцій у вибудовуванні перекладних текстів за визнаною естетично-філософською парадигмою. З-поміж праць привертають увагу студії вітчизняних (Л. Коломієць [3], В. Коптілов [4], В. Кухаренко [8], С. Максимов [5], Т. Некряч [6]) та зарубіжних ([9]) мовознавців. Дослідження стилістичного реєстру українських художніх перекладів англомовних творів ґрунтоване на класифікації стилістичних фігур і прийомів, створеній О. Селівановою, згідно з якою «найбільш поширеним вважають рівневий принцип, тобто кваліфікацію стилістичних фігур за засобом створення стилістичних ефектів, причому в такій класифікації підкреслено функціональне навантаження одиниць різних рівнів – усі вони формують певне змістове прирощення» [7, с. 694].

Мета статті – розглянути і проаналізувати приклади відтворення або інтерпретації оригінальних стилістичних прийомів в українських перекладах англомовних літературних текстів, систематизувати їх згідно з рівневим принципом опису відтворення стилістичних ефектів, розкрити особливості дотримання авторської ідіостилістичної манери, збереженої за рахунок застосування перекладу, максимально наближеного за стилістичним змістом до оригіналу.

Матеріали і методи дослідження. Стилiстичний потенціал українського перекладу англомовного драматичного твору розкрито за матеріалами текстів оригіналу комедії О. Вайлда «*Ідеальний чоловік*» (Oscar Wilde, «*An Ideal Husband*») та його українського перекладу О. Негребецького, для дослідження яких застосовано метод порівняльного аналізу.

Результати дослідження та їх обговорення. Особлива функція мовних одиниць – стилістична, притаманна практично всім художнім творам. Її специфічна природа відображена в застосуванні засобів надання виразності окремим висловам і твору загалом, що мають так само знайти відтворення в тексті друготвору. Дослідники вирізняють у мові виражальні (експресивні) засоби та стилістичні прийоми. Крім цього, «експресивні засоби мають потенційну можливість перетворитися на стилістичні прийоми», які, своєю чергою, «презентують певну генеративну модель», адже саме в такий спосіб вони набувають можливості «подальшого посилення емоційного або логічного наголошування, емпізи, що міститься в засобах вираження», тому стилістичні прийоми характеризують як більш абстрактні мовні явища порівняно з експресивними засобами, уважаючи їх мовними моделями останніх [2, с. 12]. Особливу зацікавленість природою й функціонуванням стилістичних засобів створення своєрідних маркерів художнього твору можна пояснити як різноманіттям перекладів практично в усіх сучасних комунікативних царинах, так і наявністю нових перекладених текстів поряд із давно створеними.

Специфіку збереження стилістичного потенціалу перекладених текстів розглянуто на прикладі українського перекладу комедії О. Вайлда «*An Ideal Husband*» [11], виконаного О. Негребецьким («*Ідеальний чоловік*») [10], зокрема, вирізняючи функційну стратегію відтворення ідіостилістичних маркерів стильових та семантичних рис оригіналу, встановлено культурно-історично конструкти вихідного тексту, його національно забарвлені мовні складники, що так само підлягають інтерпретації з метою реконструкції сценічного мовлення мовою перекладу.

Художня специфіка драматичних творів та їх перекладів полягає у виразності сценічного діалогу як особливого випадку мовлення, якому притаманні риси живого спілкування, а також функційні зв'язки з мовним вираженням інших персонажів та самого мовця [6, с. 81]. Важливим компонентом перекладів сценічного мовлення, безсумнівно, є дотримання інтонаційного ритму твору оригіналу, створення аналогічних за структурою реплік, відтворення емотивного малюнку драматичних образів.

Драматична творчість англійського письменника і критика О. Вайлда (1854–1900) понад століття актуальна в театральних репертуарах і здобула світове визнання. Автор низки прозаїчних творів у руслі європейського естетизму, Вайлд на початку 1890-х років зажив слави цікавого й відомого загалу літератора завдяки дотепним і вельми популярним комедіям, серед яких «*Ідеальний чоловік*» (1895). Витонченість сюжетно-композиційних ліній, елегантні діалоги, іронія та легкий сарказм традиційно визначали успіх Вайлда-драматурга, його досконале володіння численними засобами мовного вираження. В українському перекладі комедії «*Ідеальний чоловік*» дотримано не лише канонів реконструкції сценічного мовлення, але й сприйняття твору як автентичного, із ретельно відтвореними ритмічними схемами діалогів та авторськими ремарками, що відповідають змістові мізансцен, і так само старанно інтерпретованими перекладачем. Вибір автором першотвору художніх засобів зображення дійових осіб і розкриття композиційних поворотів та конфліктів зазвичай перенесено в простір дій перекладача, його особистої стратегії під час виконання перекладу. Завданням реалізації перекладного тексту стало уважне відтворення

аранжування невеликих і значних за обсягом сценічних переходів від дії до дії та зміни актів.

Обидва тексти демонструють велику кількість ужитих метафор, збережених у перекладі українською мовою. Їх використання зумовлене напруженням емоційного настрою, на якому «тримається» діалог між Робертом Чілтерном і місіс Чівлі, змальованими в комедії як антагоністичні персонажі. Місіс Чівлі намагається шантажувати Роберта через його давні помилки і для цього обирає яскраві метафори його ганьби й занепаду: *...when I leave this house I drive down to some newspaper office, and give them this scandal and the proofs of it! Think of their loathsome joy, of the delight they would have in dragging you down, of the mud and mire they would plunge you in. Think of the hypocrite with his greasy smile penning his leading article, and arranging the foulness of the public placard* (Wilde, с. 26) // *Пропустимо, що я вийду від вас і поїду прямо в редакцію якоїсь газети й розповім їм про скандал та надам докази. Подумайте про їхній захват, їхню огидну радість, з якою вони затають вас у багно, у болото, як вони вас в нього вмочать з головою. Подумайте про того лицеміра, який з масною усмішкою шкрябатиме передову статтю, подумайте, як він напихатиме її брудом і гидотою* (Вайльд, с. 27). Обираючи знаки донорської концептосфери ВОДОЙМА (БОЛОТО), Оскар Вайлд яскраво змальовує вустах місіс Чівлі сумну картину майбутнього для молодого й перспективного політика Роберта Чілтерна. Підступна інтриганка хоче використати вплив баронета в парламенті й просунути провальний проект заради власного збагачення. Вона шантажує містера Чілтерна листом і погрожує віднести його редакторам якогось провідного видання. Послуговуючись красномовними метафорами, автор комедії майстерно вимальовує канву ганебного падіння Роберта, передбачає безславний кінець його кар'єри, яка так стрімко розвивалася.

Схожу й так само похмуру метафору відчаю Роберт ословлює в розмові з дружиною, Гертрудою, яка вбачає в ньому ідеал політичного діяча і взірць для наслідування, не припускаючи, як була розпочата його кар'єра й не приймаючи щодо цього жодних компромісів: *The sin of my youth, that I had thought was buried, rose up in front of me, hideous, horrible, with its hands on my throat. I could have killed it for ever, sent it back into its tomb, destroyed its record, burned the one witness against me. You prevented me* (Wilde, с. 68) // *Гріх юності, який я вважав похованим, постав переді мною, огидний, жахливий, і схопив мене за горло. Я міг його вбити, загнати назад у могилу, знищити записи про нього, спалити єдине свідчення проти мене. Ти мені завадила* (Вайльд, с. 69). Послуговуючись знаками донорської концептосфери СМЕРТЬ, Оскар Вайлд у монолозі свого головного героя описує його глибокий відчай, розчарування, життєву трагедію. Містер Чілтерн не може собі пробачити помилку юності, яка зрештою могла вщент спопелити його життя: зруйнувати блискучу політичну кар'єру, вбити кохання дружини, наглухо зачинити двері в будь-яке майбутнє. Цікаво, що у власній біді, яка раптом звалилася на нього з появою в Лондоні місіс Чівлі, містер Чілтерн звинувачує свою кохану дружину, дорікаючи за безмежне кохання до нього, надмірну, усебічну ідеалізацію його як чоловіка. Саме Гертруда завадила знищенню доказів того нищого вчинку, який згодом постав прямою, невідвратною загрозою для життя головного героя.

У тому самому тексті монолога Роберта Чілтерна, яскравому, емоційному, Оскар Вайльд майстерно поєднує метафору з парадоксом – незмінною формою комічного в арсеналі Вайлда-драматурга: *All sins, except a sin against itself, Love should forgive. All lives, save loveless lives, true Love should pardon* (Wilde, с. 67) // *Любов прощає всі гріхи, окрім гріха проти неї самої. Справжня любов рятує всяке життя, крім життя без любові* (Вайльд, с. 68). Передусім автор персоніфікує кохання, наділяє його людськими, духовними якостями – прощає, рятує. Вайлд використовує графон, пише з великої літери – *Love*, і тим самим звеличує, ідеалізує це почуття вустах головного персонажа комедії. Водночас парадокс (*All lives, save loveless lives, true Love should pardon* // *Справжня любов рятує всяке життя, крім життя без любові*) виражає, на перший погляд, абсурдну думку, що ставить наші звичні уявлення з ніг на голову, змушує читача (глядача) по-новому осягнути зображену ситуацію. За допомогою таких парадоксів, які трапляються в промовах різних

персонажів, О. Вайлд ніби стирає, нівелює ефект дотепності як самоцілі, і смішне вже здається не комедійним, а іронічним, ба більше, сатиричним. Тож парадокси не слугують засобом висміювання далекого від досконалості устрою суспільного життя, а, натомість, викликають сміх із морального сенсу буття молодих героїв та їхнього середовища. Зазначеному парадоксу додає родзинки застосування автором різновиду стилістичного повтору – алітерації (*All lives, save loveless lives...*), що не вдалося зберегти під час перекладу українською мовою. Такий прийом, на нашу думку, додає не лише милозвучності тексту, а й створює ефект невідворотності, фатуму, акцентуючи на силі кохання, його могутності й непереможності.

З-поміж фігур стилістичного синтаксису О. Вайлд послуговується епіфорою як різновидом стилістичного повтору: *Every man of ambition has to fight his century with its own weapons. What this century worships is **wealth**. The God of this century is **wealth**. To succeed one must have **wealth**. At all costs one must have **wealth*** (Wilde, с. 40) // *Кожна честолобна людина мусить боротися зброєю свого часу. Наш час поклоняється грошам. Гроші – це бог нашого часу. Для успіху потрібно мати гроші. Мати гроші, хоч би там що* (Вайльд, с. 40). У промові головного героя така епіфора допомагає авторові комедії наголосити на тому, що цинізм світських стосунків переростає в безпринципність політичних вчинків. Побутове шахрайство призводить до політичного шантажу на піку блискучої кар'єри, і так само у комедії Вайлда головний персонаж потерпає від масштабного шантажу: політична фігура британського уряду, сер Роберт Чілтерн, якого в суспільстві вважають ідеальним гравцем політичної сфери, стриманим і непідкупним, опиняється на межі особистого краху. На прикладі містера Чілтерна Вайлд показав, як може бути збудована політична кар'єра: Чілтерн честолобний і прагне визнання своїх якостей серед політикуму, але, щоб прийти до влади, потрібно бути багатим. І він прагне багатства, узявши участь у розголошенні комерційної державної таємниці.

Цікаво, що під час перекладу авторської епіфори українською мовою відбулася метонімічна трансформація *wealth* // *groshii* (гроші як інструмент багатства). Уважаємо, що О. Негребецький за допомогою такої модифікації додав промові Роберта Чілтерна ще й оцінно-емотивний компонент, оскільки концепт ГРОШІ у свідомості українців має більше негативну, аніж позитивну конотацію.

Видатною рисою ідіостилю Оскара Вайлда є деталізований опис персонажів комедії. Зокрема, у сцені з Робертом Чілтерном, після його палкої промови, сповненої відвертих зізнань, розчарувань та відчаю, автор описує леді Чілтерн, буквально розчавлену морально монологом чоловіка. Добираючи низку дескриптивних епітетів, які О. Негребецький влучно передає в перекладі сценічної репліки комедії українською мовою: *Pale with anguish, bewildered, helpless, she sways like a plant in the water. Her hands, outstretched, seem to tremble in the air like blossoms in the wind* (Wilde, с. 68) // *Бліда, змучена, спантеличена, безпорадна, вона стоїть, погойдуючись, наче рослина у воді. Її простягнуті руки тремтять, мов цвіт на вітрі* (Вайльд, с. 69). Оскар Вайлд порівнює Гертруду з рослиною, яку зірвали й поставили у воду, щоб помилуватися її цвітом, але ця рослина приречена на загибель, самотня, розгублена, вона вся тремтить. Порівняння – «синкретичне явище, оскільки перебуває на межі між тропеїчними і нетропеїчними стилістичними прийомами й виконує дві основні функції – пізнання (когнітивну) та впливу (прагматичну)» [1, с. 19–20]. Ось чому воно є під час перекладу потужним засобом передавання прагматичного впливу художнього твору на читача. Численні випадки вживання епітетів у дескриптивних текстах новел і казок Вайлда часто акцентують його барвисту манеру оповідача, утім у драматургії інші засоби художнього опису і художнього впливу, і тут надзвичайно важливо передавати настрої та інтенції автора в перекладах авторських ремарок і коментарів упродовж дійства, яких зазвичай буває досить багато.

У комедії «An Ideal Husband» знаходимо алюзію – покликання на Біблію, а саме десять Божих заповідей: *I know that handwriting. That is Gertrude Chiltern's. I remember it perfectly. The ten commandments in every stroke of the pen, and the moral law all over the page* (Wilde,

с. 77) // *Я знаю цей почерк. Це почерк Гертруди Чілтерн. Я його прекрасно пам'ятаю. Десять заповідей у кожному натиску пера і моральний закон по всій сторінці* (Вайльд, с. 77). Алюзія, за О. Селівановою, є виявом текстової категорії інтертекстуальності, прийомом художньої виразності, які змістовно збагачують текстову інформацію, створюючи множинні асоціації за рахунок очевидного натяку на реальних осіб, події, факти, інші тексти, їхніх персонажів. Алюзія – це риторична фігура, що вимагає однозначного розуміння [8, с. 25]. Біблійні алюзії містять алюзивні одиниці, які відсилають до Святого писання й інших священних літературних текстів, або ті, що співвідносні з релігійними особистостями, атрибутами, явищами, подіями тощо. Алюзія до Десяти заповідей у комедійному контексті не лише сумнівів щодо злісної іронії місіс Чівлі, адже вона звертається до їхнього змісту з парадоксальним наміром наголосити на духовності Гертруди. Використовуючи таку біблійну алюзію, Оскар Вайлд змальовує вустами місіс Чівлі образ Гертруди Чілтерн, вірця моральної чистоти й людяності, душі, сповненої чеснот і любові, що переповнюють її лист до лорда Горінга, однак у репліці місіс Чівлі отруйною іронією пульсує її власне ставлення до Гертруди як утілення жіночності й ідеалізму, і це почуття безсилої ницості, що не здатна впливати на гідних людей.

Далі О. Вайлд віртуозно послуговується стилістичним прийомом нарощування, аби вустами лорда Горінга в промові до місіс Чівлі висловити своє обурення ганебною поведінкою цієї дами й водночас захоплення щирою, ніжною, відданою Гертрудою Чілтерн, яка до безтями кохала свого чоловіка Роберта: *...you...went this afternoon to the house of one of the most noble and gentle women in the world to degrade her husband in her eyes, to try and kill her love for him, to put poison in her heart, and bitterness in her life, to break her idol, and, it may be, spoil her soul* (Wilde, с. 90) // *...ви прийшли сьогодні в дім однієї з найшляхетніших і найчистіших на світі жінок, щоб принизити її чоловіка в її очах, щоб убити її любов до нього, влити отруту в її серце і гіркоту в її життя, знищити її кумира, і, можливо, видерти з неї душу* (Вайльд, с. 90). За допомогою стилістичного прийому нарощування автор майстерно описує основні мотиви місіс Чівлі, яка карколомно шантажувала лорда Горінга (вона напередодні вкрала лист Гертруди до лорда Горінга, що мав інтимний, неоднозначний зміст) і вимагала, щоб він одружився з нею. У своїй емоційній промові лорд Горінг вигукує, що таким ганебним вчинком місіс Чівлі не лише дискредитує Роберта в очах дружини, але й нищить її безмежне кохання до нього, руйнує образ ідеального чоловіка в її очах і, зрештою, згубно впливає на її життя. Своєю чергою, перекладаючи текст комедії українською мовою, О. Негребецький вдало дібрав необхідні еквіваленти, щоб відтворити художнє нарощування в оригінальному тексті Оскара Вайлда.

Висновки та перспективи дослідження. Збереження стилістичного репертуару художнього твору-першоджерела є важливою запорукою перекладу будь-якого жанру, своєрідність якого читач сприймає через комплекс композиційних і художньо-поетичних засобів відтворення прагматичного ресурсу такого перекладу. Особливості художньо-естетичного світогляду автора, його ідіостилістичної манери, вибору засобів художнього ефекту завжди впливають на перекладацьку стратегію та цілі перекладача. Перспектива вивчення стилістичних засобів досягнення еквівалентності полягає в розширенні поля досліджень серед текстів різноманітних сучасних дискурсів, залученні структурних методів зіставлення оригінальних і перекладних версій, дослідженні жанрових характеристик в аспекті реалізації перекладацьких стратегій.

Умовні скорочення використаних джерел

Вайльд – Вайльд Оскар. Ідеальний чоловік; Як важливо бути серйозним. Київ : Знання, 2014. 222 с.
Wilde – Wilde, Oskar. An Ideal Husband; The Importance of being Earnest. Kyiv : Znannia, 2014. 222 p.

Список використаної літератури

1. Донік О. М. Функційно-стилістичне навантаження порівняльних конструкцій у творах Надійки Гербіш. *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2018. No VI (43). Is. 150. С. 19–22.
2. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилістика англійської мови та дискурсивний аналіз: учбово-методичний посібник. Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. 240 с.

3. Коломієць Л. В. Перекладознавчі семінари: актуальні теоретичні концепції та моделі аналізу поетичного перекладу : навчальний посібник. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. 527 с.
4. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : навчальний посібник. Київ : Юніверс, 2003. 280 с.
5. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Київ : Ленвіт, 2006. 175 с.
6. Некряч Т. Є., Чала Ю. П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів : навч. посіб. Вінниця : НОВА КНИГА, 2008. 195 с.
7. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2010. 844 с.
8. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Вид. 2-е, виправл. і доп. Черкаси : Вид-во Чабаненко Ю. А., 2017. 890 с.
9. Anderman Gunilla. Europe on Stage: Translation and Theatre. London : Oberon Books, 2005. 216 p.

References

1. Donik, O. M. (2018). Funkciino-stylistyčne navantazhennia porivnialnyh konstruksii u tvorah Nadiiky Herbish [Functional and stylistic emphasis in the comparative constructions in the works by Nadiika Herbysh]. In: *Science and Education a New Dimension. Philology*. VI (43), 19–22 (in Ukr.).
2. Yefimov, L. P. & Yasinecka, O. A. (2004). Stylistyka anhliiskoi movy i dyskursyvnyi analiz: uchbovo-metodychnyi posibnyk [Stylistics of the English language and discourse analysis]. Vynnycia: NOVA KNYHA, 240 (in Eng.).
3. Kolomiiets, L. V. (2011). Perekladoznavchi seminary: aktualni teoretychni koncepcii ta modeli analizu poetychnoho perekladu [Seminars on translation studies: current theoretical concepts and models of poetic translation analysis]: navchalnyi posibnyk. Kyiv: Vydavnycho-polihrafichnyi centr «Kyivskiy universytet», 527 (in Ukr.).
4. Koptilov, V. V. (2003). Teoria i praktyka perekladu [Theory and practice of translation]: navchalnyi posibnyk. Kyiv: Yunivers, 280 (in Ukr.).
5. Maksimov, S. Ye. (2006). Praktychnyi kurs perekladu (anhliiska ta ukrainska movy) [Practical course of translation (English and Ukrainian)]. Kyiv: Lenvit, 175 (in Ukr.).
6. Nekriach, T. Ye. & Chala, Yu. P. (2008). Cherez terny do zirok: trudnoshchi perekladu hudozhnih tvoriv [Through Thorns to the Stars: Difficulties in Translating Fiction]: navchalnyi posibnyk. Vynnycia: NOVA KNYHA, 195 (in Ukr.).
7. Selivanova, O. O. (2010). Linhvistychna encyklopediya [Linguistic encyclopedia]. Poltava: Dovkillia-K, 844 (in Ukr.).
8. Selivanova, O. O. (2017). Suchasna linhvistyka: napriamy ta problemy [Modern linguistics: directions and problems]: pidruchnyk. Cherkasy: Vyd-vo Chabanenko Yu. A, 890 (in Ukr.).
9. Anderman, G. (2005). Europe on Stage: Translation and Theatre. London: Oberon Books, 216 (in Eng.).

RESTRUCTURING THE ORIGINAL STYLISTICS IN THE UKRAINIAN TRANSLATION OF THE COMEDY «AN IDEAL HUSBAND» BY O. WILDE

*Olha Konovalova, PhD in Linguistics, Senior Lecturer
at the Department of Theory and Practice of Translation,
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy (Cherkasy, Ukraine)*

e-mail: naughty9039@vu.cdu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0002-3296-5523>

*Iryna Mohiley, Senior Lecturer
at the Department of Theory and Practice of Translation,
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy
(Cherkasy, Ukraine)*

e-mail: irynamegiley@vu.cdu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3446-4087>

Abstract. Introduction. *Stylistic features of any fictional genre are to be necessarily considered in translation. The paper regards stylistic peculiarities of O. Wilde's dramatic work, the comedy "An Ideal Husband". Unlike the translation of fiction, the duality inherited in art of the theatre requires language to combine with spectacle, manifested through visual as well as acoustic images. Translating dramas we face a number of specific problems. When performed on stage, the words spoken constitute only one element of a theatrical production. Here greater demands are placed on the translation with respect of its performability thus increasing the tension between the need to relate the target text to its source and the need to formulate a text in the target language. A drama text differs from any other fiction text because it is meant not for*

reading but for performing as it consists of a dialogue, which is connected with a proper sound and fitness. The text is to be pronounced and performed, and this differs from ordinary conversation. The article deals with specific artistic means recreated in the translation of the comedy drama and their interpretation, through translation means and imagery.

Purpose. The article deals with a number of fragments and examples from the 19th century English literature regarded in the stylistic translation aspect analyzing stylistic repertoire of the translated drama through recreating and reflecting means of artistic imagery in O. Wilde's comedy "An Ideal Husband".

Methods. The article applies the contrastive methods to establish the differences in form and contents of the two-language comparative analysis, as well as descriptive passages, to fuller explain and provide the illustrative items.

Results. Though pragmatic background seems to be rather inconspicuous in terms of general stylistic effect of translating literary texts, its structural role is quite meaningful and brings new or altered senses into the narration. The paper proved stylistic aspect to be one of the most important for understanding and estimating the imagery of both texts under consideration.

Originality. The transformation processes are regarded in a new perspective, that of a new approach to the problems of equivalence and adequate translation in the literary context, being supported with modern views on lingual and cognitive phenomena in the evolving communicative activity throughout the global functional and translating practices.

Conclusion. Functional and stylistic equivalence is obviously perceived to be achieved through numerous translation devices including stylistic means associated with several types of changes, most of which lie within the inner and contextual meaning of the lexical units and cultural phenomena in imagery of the text.

Key words: equivalence of stylistic devices, communication effect, pragmatic resource of the original text, stylistic figures of speech, stylistic semantics.

Надійшла до редакції 25.03.23

Прийнято до друку 01.05.23